

de inspraak van de spoormannen

bij de NMBS

1 mei, Feest van de Arbeid. Een symbolische dag waarop er, over de verschillende stellingnamen heen, een evolutie naar voren komt waarin de werknemers het recht hebben verworven met respect te worden behandeld en als een belangrijke partner te worden beschouwd in de organisatie en het beheer van ondernemingen, in de evolutie van het economisch en sociaal leven. We maken van die gelegenheid gebruik om even stil te staan bij enkele van de voornaamste middelen waarover de spoormannen en hun vakbondsorganisaties beschikken om uiting te geven aan hun verlangens, om binnen de Maatschappij voor hun rechten op

te komen, om inspraak te hebben in het beheer ervan en in beslissingen die hen aanbelangen.

Vertegenwoordiging in de Raad van Beheer en in het Bestendig Comité

De Raad van Beheer is het bestuursorgaan van de NMBS. Daar worden de grote beslissingen genomen die de werkzaamheden van de onderneming bepalen : organisatie en reglementering, actieprogramma's, werken en aankoop van materieel, tarieven enz.

De organisaties die het personeel vertegenwoordigen, nemen aan die beslissingen deel, want de wet bepaalt dat drie van de eenentwintig leden van de raad

door de vakbondsorganisaties worden aangeduid. Zo kunnen de spoormannen hun stem laten horen en de te nemen beslissingen beïnvloeden.

De Raad van Beheer kiest uit zijn midden een bestendig Comité dat belast is met de voorbereiding van de aan de Raad voor te leggen kwesties. Ook in het Bestendig Comité is het personeel vertegenwoordigd.

De paritaire organen

De werknemers beschikken nog over andere middelen en mogelijkheden van bespreking en onderhandeling met de overheid, om zo het beleid en de hen betreffende beslissingen te beïnvloeden. In die verschillende

organen zijn beide aanwezige partijen even talrijk : er zijn evenveel vertegenwoordigers van de leidende overheid als van de werknemers.

Zo komt een evenwicht tot stand, wat in hoge mate de mogelijkheden vergroot tot echte besprekingen en onderhandelingen, die belangrijke voorwaarden zijn om evenwichtige maatregelen te kunnen uitwerken.

De Nationale paritaire commissie
Deze commissie, die samengesteld is uit 20 leden (10 benoemd door de Raad van Beheer en 10 door de vakbondsorganisaties) :

- onderzoekt al de kwesties betreffende de arbeidsvoorwaarden (rechten en plichten van het personeel – de «arbeidsovereenkomst» – reglementering inzake arbeidsongevallen of ongevallen op de weg naar of van het werk, beroepsziekten, kwesties betreffende veiligheid, hygiëne enz.) en, over het algemeen, al de kwesties die voor het personeel rechtstreeks van belang zijn ;

- brengt advies uit over al de kwesties van algemene aard die de Overheid haar voorlegt, omdat die voor het personeel onrechtstreeks van belang kunnen zijn ;

- neemt deel aan het beheer van de ten behoeve van het personeel opgerichte of op te richten instellingen.

Aan het statuut van het personeel (voor de personeelsleden geldende grondbeginselen waaruit de reglementen voortvloeien) mag geen enkele verandering worden aangebracht zonder dat de Paritaire commissie daarin met 2/3-meerderheid toestemt.

Ten slotte mag de commissie in haar midden een of meer subcommissies oprichten die ermee belast worden bepaalde kwesties voor te bereiden die aan de commissie voorgelegd worden.

De gewestelijke paritaire commissies

Een gewestelijke paritaire commissie zetelt in elke groep, bij het hoofdbestuur en in de centrale werkplaatsen Cuesmes,

Gentbrugge, Leuven, Luttre, Mechelen en Salzennes.

De commissies, die samengesteld zijn uit 10 leden (vijf afgevaardigden van de Maatschappij en vijf van de vakbondsorganisaties), hebben hoofdzakelijk tot opdracht de voorstellen en klachten van het personeel betreffende hygiëne, veiligheid, inrichting van de arbeid en verbetering van de produktie te onderzoeken. Ze geven ook advies over al de kwesties van arbeidsregeling die hen door de gewestelijke overheid worden voorgelegd, omdat die van oordeel is dat die kwesties voor het personeel onrechtstreeks van belang kunnen zijn.

De comités van de sociale werken

De statutaire spoorwegbedienden beschikken inzake gezondheidszorg, ziektevergoedingen en sociale solidariteit over een eigen stelsel, waarover in dit tijdschrift vaak sprake is, omdat het van de sociale werken deel uitmaakt. Dit stelsel wordt beheerd door een nationaal comité, dat twee subcomités omvat, één voor de werken voor sociale zekerheid en één voor de werken voor sociale solidariteit. In elke sector worden die organen nog bijgestaan door gewestelijke comités die bij de meeste gewestelijke geneeskundige centra zijn ingesteld. Aangezien die organen ook uit evenveel vertegenwoordigers van de Maatschappij als van de vakbondsorganisaties bestaan en rekening houden met hun taak, mag er op dat vlak van een werkelijk medebeslissingsrecht worden gesproken.

De Raad van Beroep

Het tuchtreglement bepaalt dat er voor sommige voorgestelde of toegepaste straffen beroep bij de Raad van Beroep mogelijk is. Deze onderzoekt de zaak, hoort de betrokken bediende en brengt een gemotiveerd advies uit dat aan de overheid voor beslissing wordt voorgelegd.

Behalve de voorzitter, die een beroepsmagistraat is, bestaat de Raad uit tien bijzitters, die voor de ene helft door de Maatschappij en

voor de andere door het personeel zijn gekozen. Via hun organisaties komen ook hier de spoormannen aan bod om een actieve en concrete rol te spelen in beslissingen die de bedienden rechtstreeks aanbelangen.

Betrekkingen met de overheden

Voor de betrekkingen tussen de spoormannen en de overheden van de NMBS moet er niet altijd een beroep worden gedaan op de organen die we zopas hebben vermeld. De vakbondsreglementering bepaalt immers dat de erkende organisaties op alle trappen van de hiërarchie, rekening houdend met de daar geldende regels, vrij gemakkelijk kunnen optreden om eventuele problemen van persoonlijke of zelfs collectieve aard te behandelen.

In dit bondig overzicht hebben we een kort beeld gegeven van de voornaamste middelen waarover de spoormannen en hun organisaties beschikken om hun wensen kracht bij te zetten en hun belangen te vrijwaren. Hopelijk kunnen zij die voor het welzijn van de Maatschappij en van haar personeel behouden en nog beter gaan aanwenden.

L. Gillieaux – adviseur

belangrijk bericht

Verkeersvoordelen – nmbs-herstructureringsplan

Het in werking treden van het herstructureringsplan van de nmbs op 3 juni 1984 zal het systeem van de op het nmvb-net toegekende verkeersvoordelen grondig wijzigen, zowel voor de gepensioneerden als voor de bedienden in dienst.

De nieuwe beschikkingen werden onlangs met een bericht P bekend gemaakt.